

PM Rotel I (Dnr KS 2025/565)

Revisionsberättelse och årsrapport för kommunstyrelsen 2024

Begäran om yttrande från stadsrevisionen, revisorsgrupp 1
Svarstid den 30 juni 2025

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Som yttrande över stadsrevisionens årsrapport över 2024 års granskning av kommunstyrelsen hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Stadsrevisionen i Stockholms stad (revisionskontoret) har överlämnat årsrapport 2024 till kommunstyrelsen för yttrande. I årsrapporten sammanfattas revisionskontorets granskningar och bedömningar under det gångna året.

Stadsledningskontoret har fått tillfälle att faktagranska årsrapporten.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret kommenterar i sitt svar ett urval av revisionskontorets synpunkter.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Revisionskontorets årsrapport och stadsledningskontorets yttrande utgör tillsammans ett viktigt underlag i det fortsatta arbetet med att styra och utveckla staden. Det är angeläget att Stockholms stad fortsätter att präglas av en god styrning, hög kvalitet i verksamheterna och en hållbar ekonomisk utveckling.

Det är glädjande att rapporten konstaterar att samtliga finansiella mål uppnås, att balanskravsresultatet är positivt och att budgetföljsamheten är god. Det är positivt att revisionen uppmärksammar områden där förbättringsarbete pågår. Exempelvis framhålls behovet av att utveckla investeringsstyrningen, vilket stadsledningskontoret arbetar aktivt med – bland annat genom införandet av ett gemensamt

planeringssystem som möjliggör bättre analys och samordning. Det är angeläget att detta arbete fortsätter.

Även inom välfärdsverksamheterna pågår viktiga utvecklingsinsatser. När det gäller socialtjänsten och äldreomsorgen är det tydligt att indikatorer ibland har begränsad räckvidd. Det är därför värdefullt att stadsledningskontoret framhåller vikten av en bredare helhetsbedömning vid uppföljning av kvalitet och måluppfyllelse. Arbetet med omställningen till den nya socialtjänstlagen är i detta sammanhang av stor betydelse och förtjänar att särskilt lyftas.

På skolområdet konstaterar revisionen att kunskapsresultaten är höga, men att skillnader mellan skolor kvarstår. Det är glädjande att arbetet för att minska dessa skillnader fortsätter. Jag delar stadsledningskontorets bedömning att grundskolan, trots vissa utmaningar, bedrivs på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt.

Revisionen har i år särskilt uppmärksammat frågan om hot och hat mot förtroendevalda. Det är en viktig granskning. Arbetet med att ta fram rutiner och handlingsplan för stärkt personsäkerhet har påbörjats och behöver fortsätta i takt med förändringar i lagstiftning och samhällsutveckling. En trygg demokratisk miljö för folkvalda är en grundförutsättning för vårt gemensamma uppdrag.

Slutligen är det glädjande att notera att åtgärder har vidtagits för att stärka informationssäkerhet och kontinuitetsplanering, även om det kvarstår utvecklingsbehov. Stadsledningskontorets arbete med att möta nya krav och regelverk är ett viktigt steg i rätt riktning.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stockholm den 11 juni 2025

Karin Wanngård

Bilaga

Revisionsberättelse och årsrapport för kommunstyrelsen 2024, dnr KS 2025/565-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarråden Dennis Wedin (M) och Jan Jönsson (L) enligt följande.

I Revisionsrapport och årsberättelse för Kommunstyrelsen 2024 redovisar stadsrevisionen sina slutsatser utifrån genomförda granskningar. Vad gäller stadens ekonomi gör revisionen bedömningen att den kommunala koncernen bara delvis har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. De största avvikelserna rör bostadsproduktion, men avvikelser finns även inom pedagogisk verksamhet, socialtjänst, trygghet samt klimat och miljö.

Revisionskontorets granskning visar även på vissa brister, bland annat gällande socialtjänst, vilket är särskilt anmärkningsvärt givet vänsterstyrets bröstoner i frågorna.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M) och Jan Jönsson (L) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Centerpartiet vill först och främst tacka revisorsgrupp 1 för ett väl genomfört arbete.

Det är oroväckande att de största avvikelserna för vänsterstyrets Stockholm rör bostadsproduktion. Det är knappast en nyhet att Stockholm har en enorm bostadsbrist, därför är det minst sagt uppseendeväckande att vänsterstyret inte lyckas nå någon av de åtta indikatorer som finns för att mäta måluppfyllelse inom bostadsbyggande.

Ett annat område som avvikelserna är allvarliga är miljö- och klimat. Klimatet är en ödesfråga. Därför är det olyckligt att inte ens hälften av indikatorerna på området uppnås. Dessa är 1 Andel matavfall till biologisk behandling, 2 Elproduktion baserad på solenergi, 3 Utsläpp per invånare, 4 Andel enskilda exploateringsprojekt där ekologiska kompensationsåtgärder genomförs vid ianspråktagande av mark i områden med ekologiska värden 5 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel 6 Hastighet för stombusstrafik i ytterstaden, 7 Minskad biltrafik, 8 Växthusgasutsläpp i transportsektorn per invånare 9, Antal förekomster i stadens kemikaliehanteringssystem av utpekade produkter med utfasningsämnen och 10 Antal dygn över miljökvalitetsmålet för dygnsmedelvärde för PM10. Trots dessa missar så menar styret att inriktningsmålet i sin helhet uppnås.

Avvikelser finns även inom pedagogisk verksamhet, socialtjänst och trygghet. Revisionskontorets granskning visar även på vissa brister, bland annat gällande socialtjänst, vilket är särskilt anmärkningsvärt givet vänsterstyrets bröstoner i frågorna.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ärendet

I årsrapporten redogör revisionskontoret för sin samlade bedömning av kommunstyrelsens övergripande styrning, samordning och uppsikt över den kommunala koncernens verksamhet.

Revisionskontorets samlade bedömning är att den kommunala koncernen delvis har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Revisionskontoret noterar att staden har en stark finansiell ställning och har så haft under flera år, även om årets resultat varierat.

Revisionskontorets bedömning är att kommunstyrelsens styrning, samordning och uppsikt i huvudsak varit tillräcklig.

Revisionskontoret bedömer att stadens årsredovisning 2024, i allt väsentligt, upprättats i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning samt följer god redovisningssed. Såväl stadens som den kommunala koncernens räkenskaper ger en i huvudsak rättvisande bild av årets resultat och ställning. Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande.

Följsamhet till kommunfullmäktiges mål

Revisionskontorets granskning visar att styrelser och nämnder i huvudsak har en styrning och uppföljning som syftar till att uppnå kommunfullmäktiges mål och beslut. Revisionskontoret konstaterar att måluppfyllelsen varierar.

Revisionskontoret noterar att samtliga finansiella mål uppnås. Årets balanskravsresultat visar på ett överskott och nämnderna har haft en god budgetföljsamhet. Revisionskontoret konstaterar att både stadens och den kommunala koncernens soliditet har försämrats och att orsaken som anges är ökad skuldsättning.

Analys per verksamhetsområde

Pedagogisk verksamhet

Revisionskontoret bedömer att förskoleverksamheten i allt väsentligt bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. Revisionskontoret noterar dock att vissa områden behöver stärkas. Bland annat behöver stadsdelsnämnderna säkerställa att anmälan vid oro för barn genomförs.

För grundskolan bedömer revisionskontoret att verksamheten delvis bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Kunskapsresultaten är i jämförelse med riket och utifrån Stockholms socioekonomiska struktur goda men skillnaden i resultat mellan skolorna är betydande. Kommunfullmäktiges målsättningar nås inte fullt ut.

Socialtjänst

Revisionskontorets bedömning är att socialtjänstens arbete delvis bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Årets granskning visar bland annat på brister inom äldreomsorg och individ- och familjeomsorg.

Revisionskontoret noterar att det är komplext att bedöma om stadens invånare erbjuds en socialtjänst som svarar upp mot lagstiftarens krav och kommunfullmäktiges målsättning. Dels beroende på att det kan vara problematiskt att fånga upp invånarnas behov av olika insatser och omsorg, dels för att brukarnas och anhörigas förväntningar kan vara högre än vad som staden ska erbjuda enligt regelverket. Även samhällsutvecklingen, där grovt våld bland barn och unga numera förekommer alltför ofta, ställer krav på anpassade arbetssätt och närvaro i det offentliga rummet. Det tar tid och är också svårt att utvärdera om de insatser som ges idag ger önskad effekt på längre sikt.

Vad gäller äldreomsorg är revisionskontorets bedömning, likt föregående år, att kommunstyrelsen behöver utveckla sin analys inom området och se över nyckeltal för att mäta kvalitet. Vidare behöver åtgärder vidtas för ökad måluppfyllelse.

System för intern styrning och kontroll

Revisionskontorets bedömning är att kommunstyrelsens styrning, samordning och uppsikt i huvudsak varit tillräcklig. Det finns en struktur för att styra, samordna och följa nämnders och bolags internkontrollarbete. Arbetet kan dock utvecklas, bland annat avseende beslutsunderlag för investeringar.

Revisionskontoret beskriver att det i kommunstyrelsens ansvar ingår att bereda ärenden inför beslut i kommunfullmäktige, exempelvis gällande investeringar. För att kommunfullmäktige ska kunna ta adekvata beslut och göra rätt prioriteringar behöver handlingar till investeringsbeslut vara tydliga. Revisionskontoret uppger att det är en brist att kommunstyrelsen inte har något systemstöd eller förteckning som kan användas för att samlat analysera större, pågående eller planerade, projekt för den kommunala koncernen. Revisionskontoret bedömer att det behövs fortsatt arbete för att nå en tillräcklig intern styrning av investeringar.

Tidigare granskning av det så kallade NIS-direktivet har visat att det funnits behov av att stärka informationssäkerhetsarbetet och arbetet med kontinuitetsplanering. Revisionskontorets uppföljande granskning visar att flera åtgärder har vidtagits, men att det fortfarande finns delar i arbetet som behöver stärkas. Revisionskontoret konstaterar att det kvarstår arbete för flera nämnder och bolag gällande informationsklassning och behandling av personuppgifter för att efterleva dataskyddsförordningen.

Årsredovisning och räkenskaper

Revisionskontoret konstaterar att resultaträkningen uppfyller kraven enligt LKBR och RKR:s rekommendationer och att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat.

Revisionskontoret har noterat vissa avvikelser i bokföring av investeringar, vilka avser framförallt att aktivering och delaktivering av investeringar inte har skett vid rätt tidpunkt. Vissa avvikelser har även noterats gällande klassificering och periodisering av offentliga och icke offentliga investeringsinkomster. Under 2024 har arbete genomförts för att åtgärda avvikelserna, men vissa brister kvarstår fortfarande. Avvikelseerna bedöms inte vara väsentliga, men påverkar både intäkter och kostnader samt balansomslutning. Staden rekommenderas att, under 2025, säkerställa att redovisning av investeringar är korrekt hanterad i enlighet med gällande regelverk.

Revisionskontoret noterar att staden, likt tidigare år, redovisar vissa IT-kostnader som jämförelsestörande kostnader. Revisionskontoret anser inte att dessa kostnader är jämförelsestörande.

Årets granskning

Hot, hat och våld riktat mot förtroendevalda

Revisionskontoret har granskat om kommunstyrelsen har ett systematiskt arbete för att förebygga och omhänderta hot, hat och våld mot förtroendevalda i samband med att de utövar sitt kommunala uppdrag. Granskningen omfattar även överförmyndarnämnden, utbildningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt stadsdelsnämnderna Skarpnäck, Järva och Norra innerstaden.

Revisionskontoret bedömer att kommunstyrelsen i huvudsak har ett systematiskt arbete och en organisation för säkerhetsarbetet samt stödjer nämnder och bolagsstyrelser i deras arbete. Bland annat har en digital utbildning i personsäkerhet tagits fram. För att ytterligare stärka arbetet behöver kommunstyrelsen följa upp nämnder och bolagsstyrelsernas arbete som underlag för analys samt sprida den digitala utbildningen till förtroendevalda. Revisionskontoret uppger att det i intervjuer framkommer att nämndens ansvar till del uppfattas som otydligt samt att granskningen visar att dokumentation av incidenter och rutiner behöver utvecklas.

Kommunstyrelsen rekommenderas att analysera risken för hot, hat och våld mot förtroendevalda som underlag för att stärka skyddet för förtroendevalda samt att följa upp den kommunala koncernens arbete med förtroendevaldas säkerhet i samband med att de utövar sitt kommunala uppdrag.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Samlad bedömning

Revisionskontorets bedömning: Revisionskontoret bedömer att den kommunala koncernen delvis har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Stadsledningskontorets svar: Stadsledningskontoret invänder mot revisionskontorets bedömning. Revisionskontoret har noterat att staden har en stark finansiell ställning, och har så haft under flera år, att årets balanskravsresultat visar på ett överskott, att nämnderna har haft en god budgetföljsamhet samt att alla finansiella mål uppnås. Det revisionskontoret beskriver som negativt är att den kommunala koncernens soliditet har försämrats. Stadsledningskontoret vill betona att målet för soliditeten trots detta uppnås, både på kort och på lång sikt.

Pedagogisk verksamhet

Revisionskontorets bedömning: Revisionskontoret bedömer att förskoleverksamheten i stadsdelsnämnderna behöver säkerställa att anmälan vid oro för barn genomförs.

Revisionskontoret bedömer att grundskoleverksamheten delvis bedrivits på ett ändamålsenligt sätt och konstaterar att kunskapsresultaten är goda i jämförelse med riket och utifrån Stockholms socioekonomiska struktur goda, men att skillnaden i resultat mellan skolorna är betydande.

Stadsledningskontorets svar: Stadsledningskontoret instämmer i att orosanmälningar är ett område som behöver stärkas inom förskoleverksamheten. Staden bedriver ett aktivt och stärkande arbete inom barnhälsofrågan, i vilket tidiga insatser och orosanmälningar ingår och lyfts.

Stadsledningskontoret håller inte med revisionskontoret om att verksamheten i grundskolan delvis har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Stadens mål är högt ställda, och utfallen höga i jämförelse med riket, men nås inte fullt ut. Med högt ställda mål och utfall som överträffar kunskapsresultaten i skolan (i genomsnitt) i jämförelse med riket gör stadsledningskontoret bedömningen att verksamheten har bedrivits ändamålsenligt och konstaterar att arbetet för att bibehålla och nå ännu bättre resultat samt för att minska skillnader i resultat mellan skolor fortsätter.

Socialtjänst

Revisionskontorets bedömning: Revisionskontorets bedömning är att socialtjänstens arbete delvis bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Revisionskontoret anser att det är komplext att bedöma om stadens invånare erbjuds en socialtjänst som svarar upp mot lagkrav och politiska mål, bland annat då det kan vara problematiskt att fånga upp invånarnas behov av olika insatser och omsorg. Vidare lyfts att kommunstyrelsen behöver utveckla analysen inom äldreomsorgen och se över nyckeltal för att mäta kvalitet.

Stadsledningskontorets svar: Stadsledningskontoret delar inte bedömningen att socialtjänstens arbete delvis bedrivits på ett ändamålsenligt sätt.

Stadsledningskontoret delar synen att det kan vara problematiskt att fånga upp det faktiska behovet av olika insatser och behov. Stadsledningskontoret vill lyfta det arbete som pågår med att ställa om till den nya socialtjänstlagen som träder i kraft den 1 juli 2025. Omställningen innebär att socialtjänsten ska utöka sin tillgänglighet och ge insatser utan behovsbedömning. Med ökat fokus på tillgänglighet, förebyggande perspektiv, kunskapsbaserade insatser och ökade möjligheter att ge insatser utan föregående individuell behovsprövning och beslut, ökar socialtjänstens möjligheter att komma in med insatser i ett tidigare skede, innan problem vuxit sig stora.

Stadsledningskontoret arbetar löpande med att utveckla analys och målbedömning inom samtliga verksamhetsområden. De indikatorer som kommunfullmäktige har beslutat om mäter olika typer av utfall, det kan mäta antingen struktur, process, resultat eller enskildas upplevelse. Inom äldreomsorgen finns indikatorer som mäter brukarnas upplevelse och andra som mäter strukturen, det vill säga påverkbara förutsättningar, såsom till exempel andel sjuksköterskor inom särskilda boenden. Båda indikatorerna säger något om verksamhetens kvalitet. Målbedömningen är en helhetsbedömning som grundar sig på sammanvägd information, bland annat på indikatorers utfall, stadsdelsnämndernas egna undersökningar och analys av verksamheten. Stadsledningskontoret vill lyfta att eftersom det handlar om bedömningar finns en inneboende komplexitet samt att fler eller andra indikatorer och nyckeltal inte nödvändigtvis är svaret på hur kvaliteten inom äldreomsorgen bäst följs upp.

System för intern styrning och kontroll

Revisionskontorets bedömning: Revisionskontoret bedömer att kommunstyrelsen behöver utveckla styrningen av investeringar samt att beslutsunderlag för investeringar kan utvecklas. Revisionskontoret ser att det finns behov av att stärka delar av informationssäkerhetsarbetet och arbetet med kontinuitetsplanering.

Stadsledningskontorets svar: Stadsledningskontoret vill lyfta att det pågår ett brett arbete för att stärka investeringsstyrningen, bland annat genom utvecklade samråd. Ett annat viktigt verktyg för att förstärka styrningen av nämndernas investeringar är implementeringen av Hypergene. Det gemensamma planeringssystemet kan bidra till en mer samordnad överblick. När samtliga nämnder säkerställt att underlaget med samtliga projektprognoser är komplett och rättvisande kommer systemet även att möjliggöra att konsekvenser av tillkommande beslut på den pågående investeringsportföljen kan analyseras.

Stadsledningskontoret delar revisionskontorets bedömning att det finns behov av att stärka informationssäkerhetsarbetet i den kommunala koncernen. Stadsledningskontoret vill lyfta att arbetet för att stärka informationssäkerhetsarbetet inom den kommunala koncernen fortsätter och utvecklas. Därutöver kan betonas att regleringen inom området har ändrats flera gånger de senaste åren och att stadsledningskontoret arbetar för att möta de nya krav som ställs.

Årsredovisning och räkenskaper

Revisionskontorets bedömning: Revisionskontoret noterar vissa avvikelser i bokföring av investeringar, avseende bland annat att aktivering och delaktivering av investeringar inte skett vid rätt tidpunkt. Revisionskontoret rekommenderar staden att under 2025 säkerställa att redovisning av investeringar är korrekt hanterad i enlighet med gällande regelverk.

Revisionskontoret noterar att staden, likt tidigare år, redovisar vissa IT-kostnader som jämförelsestörande kostnader och anser att dessa bör redovisas som verksamhetens kostnader.

Stadsledningskontorets svar: Stadsledningskontoret delar synen att staden behöver fortsätta arbetet med att säkerställa redovisning av investeringar. Utvecklingsarbete pågår och stadsledningskontoret kommer under året följa upp arbetet med berörda nämnder för att säkerställa korrekt hantering i redovisning av investeringar.

Stadsledningskontoret delar inte revisionskontorets uppfattning att IT-kostnader bör redovisas som verksamhetens kostnader. Gällande rekommendation har följande lydelse ”Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder.” Kravet på posterna är enbart att de ska vara jämförelsestörande till skillnad från extraordinära, där tre tydligt definierade villkor ska vara uppfyllda.

Hot, hat och våld riktat mot förtroendevalda

Revisionskontorets bedömning: Kommunstyrelsen rekommenderas att analysera risken för hot, hat och våld mot förtroendevalda samt att följa upp den kommunala koncernens arbete med förtroendevaldas säkerhet. Av granskningen framkommer att nämndernas ansvar till del uppfattas som otydligt samt att dokumentation av incidenter och rutiner behöver utvecklas

Stadsledningskontorets svar: Stadsledningskontoret vill lyfta att kommuner, enligt nuvarande lagstiftning, inte har ett tydligt definierat ansvar för förtroendevaldas säkerhet. Det nya lagförslaget, som nu är under behandling, förväntas klargöra detta ansvar till viss del.

Stadsledningskontoret analyserar redan idag risken för hot, hat och våld riktat mot förtroendevalda både på grupp- och individnivå. Under året har stadsledningskontoret arbetat med att ta fram en rutin och handlingsplan för förtroendevaldas säkerhet, utifrån uppdrag i kommunfullmäktiges budget för 2025 om att stärka arbetet med personsäkerhet.